

Tapahtumateollisuus ry:n kirjallinen asiantuntijalausunto koskien OKM:n hallinnonalan vuoden 2025 talousarvioesityksen keskeisiä painotuksia ja kipupisteitä (HE 41/2023 vp)

Tapahtumateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua OKM:n hallinnonalaan koskevista vuoden 2025 talousarvioesityksen painotuksista ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kotimainen sisältö työllistää myös tapahtuma-alan

Tapahtumateollisuus ry näkee esityksen OKM:n hallinnonalan kulttuuria, liikuntaa ja urheilua koskevista leikkauksista tapahtuma-alan kannalta äärimmäisen haitalliseksi ja kasvun kannalta tuhoisaksi. Kun kotimainen artisti, teatteriryhmä tai muu taiteilija esiintyy Suomessa, tapahtuman tuottamasta lipunmyyntitulosta lähes kaikki jää Suomeen. Esiintyvän taiteilijan lisäksi tapahtuma tuottaa toimeentuloa muun muassa tapahtuman esitystekniselle henkilöstölle, tuotannosta vastaavalle henkilöstölle, cateringille ja tapahtumaturvallisuudesta vastaaville. Lisäksi tapahtumat tuottavat kysyntää ravintola- ja anniskelupalveluille, majoituspalveluille, päivittäistavarakaupalle, liikennepalveluille ja muille kivijalkapalveluille.

Kun ulkomainen musiikki-, kulttuuri-, taide-, liikunta- tai urheilutapahtuma järjestetään Suomessa, on tilanne totta kai kansantalouden ja vaihtotaseen kannalta parempi kuin jos tapahtuma järjestetään ulkomailla ja suomalaiset menevät seuraamaan tapahtumaa sinne. Mutta yleensä silloinkin, kun artisti tulee Suomeen esiintymään, merkittävä osa lipputulosta ja tapahtuman tuottamasta rahasta saattaa ohjautua artistipalkkioiden kautta ulkomaille. Tästä syystä kotimaisten kulttuurisisältöjen elinvoima on myös kansantalouden näkökulmasta hyvin merkityksellinen.

Liikunnan ja urheilun rahoituksen osalta yhteys tapahtumiin on hieman erilainen. Valtion rahoituksella ja osallistumisella erilaisten arvokisatapahtumien ns. biddingiin pystymme houkuttelemaan Suomeen kansainvälisiä arvokisoja, joiden järjestäminen tuo järjestämispaikkakunnalle merkittävästi matkailutuloa ja kansainvälistä kiinnostavuutta. Tuolla kansainvälisellä huomiolla on myös ulkopoliittista arvoa. Valtioilla on nykyaikaisessa arvokisojen houkuttelussa merkittävä rooli ja vaikka emme koskaan pysty tai halua kilpailla niiden maiden kanssa, jotka ovat valmiita käyttämään valtavia summia tapahtumien saamiseksi, on valtion ja kuntien panostuksilla suur tapahtumahakuihin korvaamaton merkitys. Etenkin kun muissa maissa bidding-toimintaan panostetaan huomattavan voimakkaasti.

Liikunnan ja urheilun rahoituksella voidaan myös vaikuttaa kotimaiseen urheilumenestykseen, jolla on lajien kiinnostavuuden kannalta valtava merkitys. Kun lajit houkuttelevat ihmisiä seuraamaan urheilua, lisää se paitsi lipunmyyntituloja, myös esimerkiksi sponsoroinnin ja kaupallisen yhteistyön tuomia tuloja. Näin julkinen rahoitus toimii korvaamattomana siemenrahana, joka luo yksityistä kysyntää, sponsoroitituloja ja kaupallisesti menestyvää, myös tapahtumaviennin kannalta kiinnostavaa tapahtumasisältöä.

Esimerkkinä tästä julkisen ja yksityisen sektorin hyvästä yhteistyöstä voi käyttää Yleisradion Uuden Musiikin Kilpailua. UMK on onnistunut konseptin uudistamisella luomaan tapahtuman, jossa ilmiöitetään nousevia musiikin tähtiä ja rakennetaan kotimaisille artisteille ponnahduslauta kohti kaupallista menestystä. Kaupallisesti menestyvät tapahtumasisällöt puolestaan työllistävät myös laajemmin tapahtumien taustalla olevia tekijöitä. Tämä on johtanut pitkällä aikavälillä tapahtumaelinkeinon ammattimaistumiseen, mikä rakentaa taas osaltaan toimintaedellytyksiä erikokoisten tapahtumien järjestämiselle eli kyse on menestyksen kierteestä, jonka julkinen panostus erilaisiin tapahtumasisältöihin luo. Leikkaukset vaarantavat tuon hyvän kierteen.

Kustannusnousu vie jo alan yritykset ahtaalle

Tapahtuma-ala on ollut koko kuluneen vuosikymmenen äärimmäisten mullistusten keskellä. Vuosina 2020-2022 alan toiminta oli pysähdyksissä, kun toimialalla toimivien perustuslaillista elinkeinonvapautta rajoitettiin historiallisella tavalla. Vuonna 2022 alkanut alan elpyminen johti työvoimapulaan, henkilöstön poikkeukselliseen kuormitukseen ja tuotantokustannusten huimaan nousuun. Kun yleinen inflaatio on ollut poikkeuksellisen suuri, on tapahtumien tuotantokustannukset nousseet samaan aikaan vielä tätäkin huomattavasti kovemmin. Euroopan tasolla festivaalien tuotantokustannukset nousivat vuodesta 2022 vuoteen 2023 jopa 30 prosenttia. Jos vertailuvuodeksi otetaan 2019, on kustannusnousu ollut vielä selvästi hurjempi.

Kun samaan aikaan alalla on pyritty turvaamaan asiakkaiden paluu tapahtumien pariin koronatauon jälkeen, on kustannusnousu otettu vastaan alan kannattavuuden kustannuksella. Leikkauksilla on heijastevaikutuksensa siihen, että paine lippujen hintojen korotuksiin kasvaa. Samaan aikaan kustannuspaine vie tapahtuma-alan toimijoita ahtaalle. Taloudellinen yhtälö onkin viemässä alan pois kasvu-uralta, jolle se koronan jälkeen hienosti palasi.

Tulojen on oltava suurempia kuin menojen

Tapahtumateollisuus ry pitää leikkauksia yhdistettynä tapahtumalippujen veronkorotukseen alalle kohtuuttomana. Missä tahansa ammatillisessa toiminnassa menot eivät voi olla pitkällä aikavälillä suurempia kuin tulot. Nyt pääsylippujen kysyntää

ja sitä kautta lipputuloja tulee heikentämään ensi vuoden alussa voimaantulevaksi suunniteltu arvonlisäveron korotus kulttuuri-, liikunta- ja urheilutapahtumien lippuihin. Samaan aikaan, kun eri alan toimijoiden julkinen rahoitus vähenee, tulee se vaikuttamaan julkisrahoitteisiin toimijoihin suoraan ja näiden alihankintaketjussa toimiviin yksityisiin yrityksiin välillisesti. Jostain on siis löydettävä isossa kuvassa lisää tuloja.

Vaikka veronkorotukselle ja leikkauksille paras vastamyrkky on näiden päätösten peruminen, on myös muita tapoja, joilla pääsylippujen kysyntää ja tapahtumajärjestäjien tuloja voidaan politiikkatoimin kasvattaa. Työnantajien työntekijöilleen antaman virike-edun verotonta enimmäismäärää ei ole nostettu lähes 16 vuoteen ja 400 euron enimmäisedun pelkkä inflaatiokorjaaminen tarkoittaisi edun nostamista yli 600 euroon. Lisäksi jos arvonlisäveron korotuksen ja kulttuuri- ja liikuntarahoituksen leikkausten vaikutuksia toimialaan halutaan kompensoida, tarkoittaisi se edun nostamista vielä selvästi inflaatiokorjausta voimakkaammin.

Rahapelien lisenssimarkkinoiden avaaminen avaa suuria yleisöitä houkutteleville tapahtumasisällöille, kuten jalkapallolle, jääkiekolle, hevosurheilulle ja elävän musiikin menestyneimmille artisteille uusia kaupallisen yhteistyön mahdollisuuksia, kunhan lainsäädäntö tämän mahdollistaa. Ja kevään 2024 budjettiriihessä päätetty lahjoitusvähennys olisi valmisteltava pikaisesti, jotta tapahtumatoimijat voivat hyödyntää myös sitä mahdollisuutta lisätulojen hankintaan.

Anniskelulla on myös monien tapahtumien tulonmuodostuksessa merkittävä rooli, mutta tällä hetkellä alkoholilaki edellyttää tapahtumajärjestäjiltä erillisten anniskelualueiden pystyttämistä ja valvontaa tai vaihtoehtoisesti alaikäisten rajaamista elämyksellisten tapahtumien ulkopuolelle. Mikäli julkisen rahoituksen leikkaukset ja tapahtumalippujen veronkorotus toteutetaan, olisi tapahtuma-alan ehdottomasti voitava anniskella samoin edellytyksin kuin ravintoloidenkin, mikä antaisi tapahtumatoimijoille mahdollisuuden paikata toisaalla pieneneviä tuloja.

Tapahtumien mukana menetetään muutakin kuin euroja

Tapahtumissa on yhteiskunnallisesti kyse paljon muustakin kuin työllisyydestä ja talouskasvusta. Tapahtumat ovat alusta ihmisten keskinäiselle kohtaamiselle ja tuottavat ihmisille arjen yläpuolelle nostattavia elämyksiä. Coldplayn Olympiastadionin konsertteihin kesällä 2024 osallistuneista henkilöistä jopa 97 prosenttia koki, että tapahtuma paransi heidän tyytyväisyyttään elämäänsä. Lisäksi 91 prosenttia piti tapahtumaa ikimuistoisena. Tapahtumat rakentavatkin kaupunkikuvaa, yhteisöllisyyttä ja paikallisidentiteettiä.

Liikuntaan kohdistuvat leikkaukset vähentävät matalan kynnyksen liikuntapalveluiden saatavuutta, mikä haittaa liikunnallisuuden lisäämiseksi tehtävää työtä.

11.10.2024

Liikkumattomuuden vaikutukset ovat jo nykyisellään kauaskantoiset aina sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista maanpuolustuskyvyn heikkenemiseen. Urheilu rakentaa myös kansallisesti jaettuja kokemuksia, joiden vähenemisellä on heijastevaikutus kansallisylpeyteen ja -yhteisöllisyyteen. Kaiken edellä mainitun sosiaalisen hyvän perusta on kuitenkin taloudellisesti terveet tapahtumat, joiden talouden perustaa uhataan nyt useammasta suunnasta.

Tapahtumateollisuus ry on tapahtumaelinkeinon valtakunnallinen keskusjärjestö. Tapahtumateollisuus edustaa ammattimaisia tapahtumajärjestäjiä, tapahtumapaikkoja, tapahtumatekniikan ja -rakenteiden palveluita, tapahtumien lipunmyynti-, esiintyjä-, turvallisuus- ja cateringpalveluita, tapahtumamyyjiä sekä muita tapahtumille suunnattuja palveluja, suunnittelua ja konsultointia.

www.tapahtumateollisuus.fi

Lisätietoja:

Sami Kerman p. 040 563 4655 / sami.kerman@tapahtumateollisuus.fi
toimitusjohtaja, Tapahtumateollisuus ry

Olli-Poika Parviainen p. 03 621 2900 / olli-poika.parviainen@tapahtumateollisuus.fi
hallituksen puheenjohtaja, Tapahtumateollisuus ry

Kalle Marttinen p. 040 823 5273 / kalle.marttinen@tapahtumateollisuus.fi
hallituksen varapuheenjohtaja, Tapahtumateollisuus ry